QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru.: 968/19 MH

Illum 11 ta' Novembru, 2022

Ian Pace (K.I. 119970M)

vs

Alexander Valenzia (K.I. 404662M) u Ingrid Valenzia (K.I. 100963M)

Il-Qorti:

Rat **ir-rikors ġuramentat ta' Ian Pace tal-10 t'Ottubru 2019** permezz ta' liema ġie premess u mitlub -

" (1) illi permezz ta' skrittura tat-12 ta' Ottubru 1995 li kopja tieghu qeghda tigi hawn annessa u mmarkata Dok A, l-intimati ikkostitwew ruhhom bhala debituri ta' Joseph u Stephanie konjugi Pace ghas-somma ta' Lm 20,000 ekwivalenti ghal €46,587.47 u dan oltre l-imghax ta' 5% ghall-ewwel 5 snin u l-imghax legali bir-rata ta' 8% ghas-snin ta' wara sad-data tal-pagament.

(2) illi permezz ta' ftehim tat-18 ta' Lulju 2019 li kopja tieghu qeghda tigi hawn annessa u mmarkata Dok B, il-kredituri ta' l-intimati assenjaw il-Kreditu in kwistjoni lill-esponenti.

(3) illi permezz ta' ittra ufficjali numru 2846/2019 tat-30 ta' Lulju 2019, li kopja taghha qeghda tigi hawn annessa u mmarkata Dok C, l-esponenti informa ai termini ta' l-Artikolu 1471 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta bl-assenjazzjoni in kwistjoni.

(4) Illi permezz ta' l-istess ittra ufficjali l-esponenti interpella lill-intimati sabiex ihallsuh il-kreditu lilu dovut imma minkejja dan huma xorta wahda baqghu inadempjenti.

(5) Illi dan id-debitu huwa cert, likwidu u dovut.

(6) Illi l-intimati weghdu diversi drabi l-hlas lura imma xorta wahda baqghu inadempjenti.

(7) Illi l-intimati m'ghandhom l-ebda eccezzjonijiet validi fil-ligi u ghalhekk din l-Onorabbli Qorti ghandha tiddisponi mil-kawza bid-dispensa tas-smiegh ai termini ta' l-Artikolu 167 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

(8) Illi r-rikorrenti jaf b'dawn il-fatti personalment u ghalhekk qieghed jikkonfermahom bil-gurament tieghu.

Ghaldaqstant jghid l-intimat prevja kwalsiasi dikjarazzjoni necessarja u opportuna u ghar-ragunijiet premessi u kif dispensat mis-smigh tal-kawza a tenur tal-Art 167/170 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex;

1. *Tipprocedi ghas-sentenza skond it-talba tar-rikorrent nomine bid-dispensa tas-smiegh tar-rikors ai termini tal-Artikoli 167 tal-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta.*
2. *Tiddikkjara illi l-intimati huma debitrici tar-rikorrenti nomine ghas-somma ta' €46,587.47 oltre l-imghax bir-rata ta' 5% sal-11 ta' Ottubru 2000 u bl-imghax bir-rata ta' 8% mit-12 ta' Ottubru 2000 sad-data tal-pagament effettiv.*
3. *Tikkundanna lill-intimati jhallsu lill-esponenti s-somma ta' €46,587.47 oltre l-imghax bir-rata ta' 5% sal-11 ta' Ottubru 2000 u bl-imghax bir-rata ta' 8% mit-12 ta' Ottubru 2000 sad-data tal-pagament effettiv.*

Bl-ispejjez, komprizi dawk tal-ittra ufficjali numru 2846/2019 tat-30 ta' Lulju 2019 u bl-ingunzjoni ta' l-intimata ghas-subizzjoni u b'riserva ghal kull azzjoni ohra spettanti lill-atturi li talvolta jista jkunu dovuti."

Rat il-lista tax-xhieda u d-dokumenti annessi mar-rikors ġuramentat.

Rat **in-Nota t'Ammissjoni tal-konvenuta Ingrid Valenzia tat-3 ta' Marzu 2020**[1] permezz ta' liema hija ammettiet it-talbiet tal-attur fil-kawża odjerna.

Rat in-**Nota tal-konvenut Alexander Valenzia tat-3 ta' Marzu 2020**[2] ai termini tal-artikolu 170 (1) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta permezz ta' liema oppona għall-pretensjonijiet tal-attur.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut **Alexander Valenzia tal-15 ta' Mejju 2020**[3] permezz ta' liema, apparti eċċezzjonijiet fil-mertu eċċepixxa in linea preliminari l-preskrizzjoni tal-azzjoni ai termini tal-artikolu 2156 (e) tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat li fuq ordni tagħha l-partijiet ressqu l-provi tagħhom dwar din l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni.

Rat li l-kawża tħalliet għall-lum għas-sentenza dwar din l-eċċezzjoni preliminari.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Permezz tal-kawża odjerna l-attur qed jitlob lill-Qorti tiddikjara li l-intimati huma debituri tiegħu u tordnalhom iħallsuh is-somma ta' €46,587.47 flimkien mal-imgħax ta' 5% sal-11 t'Ottubru 2020 u bl-imgħax ta' 8% mit-12 t'Ottubru 2020 sad-data tal-pagament effettiv. Dan bis-saħħa ta' ftehim ta' self datat 12 t'Ottubru 1995 liema kreditu ġie sussegwentement assenjat lill-istess attur.

Minn naħa tiegħu, l-intimat Alexander Valenzia rribatta l-pretensjonijiet tal-attur bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt.

[1] Fol 17
[2] Fol 18
[3] Fol 20 et seq

A. PROVI

Mill-atti tal-każ jirriżulta li –

1. **Permezz ta' skrittura datata 12 t'Ottubru 1995**[4] il-konvenuti Alexander Valenzia u Ingrid Valenzia ikkostitwew ruħhom debituri ta' Joseph u Stephanie konjuġi Pace għas-somma ta' Lm20,000 u ċioe' €46,587.47. Dan is-self kellu jiġi mħallas lura fi żmien ħames snin minn dakinhar jew fl-istess ħin li jiġi finalizzat/iffirmat il-kuntratt ta' bejgħ tal-fond tal-konvenuti sitwat f'61/1, St. Anthony Street, San Pawl il-Baħar, liema minnhom jiġi l-ewwel. Dan bil-ħlas tal-interessi ta' 5% fis-sena dekorribbli mid-data tal-iskrittura msemmija;

2. **Permezz ta' skrittura datata 18 ta' Lulju 2019**[5] Stephanie Pace, Ingrid Valenzia, Stephen Pace, Elisabeth Pace u Lara Pace assenjaw il-kreditu in kwistjoni lill-attur;

3. Ai termini tal-artikolu 1471 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta, l-attur innotifika lid-debituri Valenzia biċ-ċessjoni tal-kreditu a favur tiegħu billi ntavola **ittra uffiċjali datata 30 ta' Lulju 2019** li ġiet notifikata lil Alexander Valenzia fit-2 t'Awwissu 2019 u lil Ingrid Valenzia fit-3 t'Awwissu 2019. Permezz ta' din l-ittra l-attur interpellahom ukoll sabiex fi żmien jumejn min-notifika iħallsuh is-somma ta' €128,332.52 in kwanti għal €46,587.47 kapital, €11,646.86 imgħax bil-5% sat-12 t'Ottubru 2000 u €70,000 imgħax legali sa dakinhar b'riżerva ta' imgħax ulterjuri fin-nuqqas ta' pagament;

4. In sostenn tal-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni minnu sollevata, l-konvenut jinsisti[6] li sa qabel ma nbdew il-proċeduri ta' separazzjoni bejnu u bejn il-konvenuta l-oħra fl-ismijiet ***Ingrid Valenzia pro et noe vs Alexander Valenzia* (Rik 104/09)** huwa dejjem kien infurmat minn Ingrid Valenzia li

---

[4] Fol 4
[5] Fol 5 et seq
[6] Affidavit a fol 30 u xhieda a fol 81 et seq

l-ġenituri tagħha kienu ħafrulhom kwalunkwe dejn favur tagħhom lit-tfal kollha tagħhom. Xehed ukoll li huwa qatt ma rċieva rikjesta verbali jew bil-miktub li għandu jħallas jew jagħti xi flus lil Joseph u Stephanie Pace. L-unika darba li rċieva dwar l-iskrittura tat-12 t'Ottubru 1995 kien biss mingħand Ian Pace permezz tal-ittra uffiċjali tat-30 ta' Lulju 2019;

5. Fil-proċeduri ta' separazzjoni msemmija, permezz ta' **sentenza datata 4 t'April 2019**[7], il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) kienet ikkonkludiet li mir-rikavat tad-dar matrimonjali u ta' mobbli oħra msemmija fis-sentenza, kellhom jiġu sodisfatti d-djun elenkati u formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti fosthom id-dejn magħmul fl-iskrittura tat-12 [8]t'Ottubru 1995 mertu tal-kawża odjerna;

6. Madankollu b'**sentenza datata 8 t'Ottubru 2020**[9] il-Qorti tal-Appell irrevokat din il-parti tas-sentenza u ddeċidiet minflok li għalkemm l-estinzjoni tad-dejn ma ġietx pruvata waqt dik il-kawża, l-konvenut Alexander Valenzia kien qed isostni li l-jedd tal-azzjoni tal-ġenituri tal-attriċi huwa preskritt. Il-Qorti kompliet tgħid li materja bħal din ma setgħetx tiġi deċiża f'dak il-forum ġjaladarba l-ġenituri ta' Ingrid Valenzia ma kinux parti mill-kawża. Għaldaqstant il-Qorti ma kellhiex tordna li r-rikavat tal-bejgħ tad-dar għandu jitħallas l-ammont li l-ġenituri tal-attriċi kienu sellfuhom. Dik hi materja li kellha tibqa' mpreġudikata bejn il-partijiet u l-ġenituri tal-attriċi;

7. Minn naħa tiegħu **l-attur Ian Pace irribatta fix-xhieda tiegħu**[10] li mhux veru li l-ġenituri tiegħu kienu ħafru lill-konvenuti d-dejn jew parti minnu. Huwa xehed ukoll li mid-dejn mertu tal-kawza odjerna għadu sal-lum ma tħallas xejn. li bħala familja stennew l-eżitu tal-kawża quddiem il-Qorti tal-Familja qabel ma ntavolaw il-proċeduri.

B. **EĊĊEZZJONI DWAR IL-PRESKRIZZJONI**

[7] Fol 31 et seq
[8]
[9] Fol 61 et seq
[10] Fol 87 et seq

L-ewwel eċċezzjoni tal-intimat Alexander Valenzia tgħid hekk –

"Illi preliminarjament l-azzjoni odjerna hija kolpita bil-preskrizzjoni ai termini tal-artikolu 2156 (e) tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta u dan stante li d-dokument li fuqu hija msejsa t-talba odjerna jirrisali għat-12 ta' Ottubru 1995;"

L-artikolu 2156 (e) tal-Kap 16 jipprovdi hekk -

"2156. L-azzjonijiet hawn taħt imsemmija jaqgħu bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' ħames snin:

(....)

(e) l-azzjonijiet għar-radd ta' flus mogħtija b'self, jekk is-self ma jirriżultax minn att pubbliku;"

Huwa paċifiku li fil-każ odjern is-self in kwistjoni ma sarx permezz ta' att pubbliku iżda permezz ta' skrittura privata. Kwindi l-fattispeċje tal-każ odjern jinkwadraw f'din id-dispożizzjoni.

Dwar il-mument li fih l-azzjoni odjerna setgħet tiskatta din il-Qorti diversament preseduta qalet hekk fil-kaz **Penza Tarmac Ltd vs Zoqdi Hydro Rocks Construction Ltd deċiż fit-28 t'April 2016**[11] **-**

L-Artikolu 2137 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi hekk:

"Bla hsara ta' dispozizzjonijiet ohra tal-ligi, il-preskrizzjoni ta' azzjoni tibda minn dak inhar li din l-azzjoni tista' tiġi eżerċitata; mingħajr ma jittieħed qies tal-istat jew tal-kondizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss, u dan

[11] Rik Gur 1051/2007

b'applikazzjoni tal-prinċipju li ż-żmien preskrittiv jgħaddi biss minn dakinhar li jkun tnissel id-dritt jew setgħet tinbeda l-azzjoni. Dan il-prinċipju huwa mibni fuq il-massima li "actio non natae non praescribititur"[12] *(Ara wkoll f'dan is-sens is-sentenza fl-ismijiet* ***Albert Mizzi noe vs Anthony Cauchi et*** *deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-23 ta' Settembru 2009.)*

Illi inoltre l-inerzja ma timpedix d-dekors tal-perjodu preskrittiv ai fini tad-determinazzjoni tal-preskrizzjoni purche` din l-inerzja mhix dovuta għall-impossibilita` li jaġixxi. Il-kliem testwali tal-artikolu fuq ċitat fis-sens li t-terminu estentiv jibda jiddekorri "minn dakinhar li l-azzjoni tista' titmexxa" jirreferu għall-kawżi ġuridiċi li jistgħu ikunu ta' xkiel għall-azzjoni u mhux għal kawżi purament fattwali, per eżempju, għal xi diffikolta` fattwali li seta' jirriskontra t-titular tad-dritt soġġettiv diment li dawn ma jqegħduhx fl-impossibilita` li jaġixxi."

Jirriżulta mill-istess skrittura tat-12 t'Ottubru 1995, kif ingħad, li l-ħlas lura tas-self in kwistjoni kellu jseħħ jew fi żmien ħames snin minn dik id-data jew meta jiġi finalizzat/iffirmat il-kuntratt ta' bejgħ tal-fond tal-konvenuti f'San Pawl il-Baħar *"whichever eventuality is the earlier*[13]*".* **Kwindi skont il-ftehim il-perjodu massimu li fih kellu jsir il-ħlas lura tas-somma mislufa ta' Lm20,000 kien it-12 t'Ottubru 2000.**

Mhuwhiex kontestat li dan l-ammont sal-lum ma tħallasx lura.

Jirriżulta wkoll li l-unika nterpellazzjoni uffiċjali li saret għall-ħlas lura ta' dan is-self kien permezz tal-ittra uffiċjali tat-**30 ta' Lulju 2019** u għalhekk altru milli skadew il-ħames snin għall-preskrizzjoni skont l-artikolu 2156 (e) tal-Kap 16.

Għal kull buon fini u għall-istess raġuni, anke l-proċeduri ta' separazzjoni minn mal-konvenuta Ingrid Valenzia li ġew intavolati fl-1 t'April 2009 u li kienu jinkludu fihom anke t-talba għall-ħlas ta' dan l-ammont ta' Lm20,000 ma jistgħux b'xi mod jitqiesu li nterrompew il-preskrizzjoni tal-azzjoni.

Madankollu marbuta ma' dan l-artikolu 2156 l-Qorti jeħtiġielha tevalwa dak li jipprovdi **l-artikolu 2160 tal-Kap 16** li jipprovdi hekk -

---

[12] **John Grech vs Ivan Mifsud et** P.A. deciza fl-1 ta' April 2003
[13] Fol 4

(1) Il-preskrizzjonijiet imsemmija fl-artikoli 2147, 2148,2149, ***2156***[14] *u 2157, m'għandhomx effett jekk il-partijiet li jeċċepuhom, ma jagħtux ġurament minn jeddhom waqt il-kawża li mhumiex debituri, jew li ma jiftakrux jekk il-ħaġa ġietx imħallsa.*

(2) Jekk il-ġurament jingħata mill-werrieta tal-persuna li tagħha l-attur jippretendi li kien kreditur, jew minn oħrajn li l-jeddijiet tagħhom ġejjin mingħand dik il-persuna, il-preskrizzjonijiet fuq imsemmija ma jkollhomx effett jekk huma ma jistqarrux li ma jafux li l-ħaġa għandha tingħata.

(3) Fil-proċeduri għall-ġbir ta' debiti li għalihom hemm referenza fil-proviso għall-artikolu 2156, meta parti tagħti ġurament li hija mhijiex debitur, din trid tagħti raġunijiet għaliex qed tqis lilha nnifisha li mhijiex debitur."

Għal dak li jirrigwarda t-teħid ta' ġurament mid-debitur ai termini ta' dan l-artikolu appena msemmi, ingħad hekk fil-każ **Francesco Portelli pro et noe vs Anthony Degiorgio et deċiża fl-24 ta' Ġunju 2021 -**

".....jingħad li bl-emendi li ġew introdotti bl-Att numru 1 tal-2017 li daħal fis-seħħ fit-tlettax (13) ta' Jannar tas-sena elfejn u sbatax (2017) fil-kaz odjern din il-Qorti għandha tikkunsidra mhux biss id-dekors tal-ħames snin kif eċċepiet mill-konvenuti pero' f'eċċezzjoni bħal din għandhom ukoll jiġu sodisfatti l-elementi kontenuti fl-artikolu 2160 (1) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

F'dan ir-rigward ta' rilevanza hija s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) fl-ismijiet ***Bottega Del Marmista Ltd -vsPaul Mifsud et*** *deċiża fis-26 ta' Jannar, 2018 fejn ingħad:*

'... Imbagħad fis-seduta tal-25 ta' Jannar, 2017 il-konvenuti xehedu li m'għandhomx jagħtu lis-soċjeta' attriċi (fol. 38 u 39). Pero' dan ma kienx każ fejn il-konvenuti ngħataw il-ġurament deċiżorju iżda fejn huma xehdu minn jeddhom. Għalhekk ma jistgħux jiġu applikati l-prinċipji tal-ġurament deċiżorju. Il-Qorti żżid li bl-Att 1 tal-2017, li daħal fis-seħħ fit-13 ta' Jannar, 2017, saret

[14] Tipa grassa u sottolinear b'enfasi tal-Qorti

emenda kardinali fl-Artikolu 2160 tal-Kodiċi Ċivili. Qabel dakinhar id-disposizzjoni kienet tikkontempla l-possibilta' lill-attur li jagħti l-ġurament deċiżorju lill-konvenut:

'Il-preskrizzjonijiet imsemmija fl-artikoli 2147, 2148, 2149, 2156 u 2157 m'ghandhomx effett jekk il-partijiet li jeċċepuhom, meta jinghata lilhom il-ġurament, ma jistqarrux li mhumiex debituri, jew li ma jiftakarx jekk il-ħaġa ġietx imħallsa'.

Bl-emenda li saret bl-Att 1 tal-2017 il-leġislatur impona fuq il-konvenut l-obbligu li jieħu l-ġurament u fin-nuqqas il-konvenut ma jkunx jista' jieħu benefiċċju mill-preskrizzjonijiet qosra. Ovvjament, l-konsegwenzi legali li żviluppaw mill-ġurisprudenza dwar il-ġurament deċiżorju li ssemmew mill-ewwel qorti f'paġni 19 u 20 tas-sentenza, kienu japplikaw f'xenarju partikolari ċjoe' meta l-attur jagħti l-ġurament lill-konvenut. Fil-każ in eżami l-konvenuti xehdu minn jeddhom. 'Il fatt li hi l-liġi li timponi fuq il-konvenut li jixhed biex ikun jista' jinvoka l-preskrizzjonijiet qosra, ma jbiddel xejn. Għaldaqstant, illum irrispettivament x'jixhed il-konvenut minn jeddu meta jieħu l-ġurament kontemplat fl-artikolu 2160 tal-Kodiċi Ċivili, l-attur għandu kull dritt li jagħti prova li kien hemm interruzzjoni jew rinunzja għall-preskrizzjoni. Din kienet wara kollox ukoll il-posizzjoni qabel l-emenda tal-artikolu 2160 tal-Kodiċi Ċivili meta l-konvenut kien jagħżel li jixhed minn jeddu.'

Qabel l-introduzzjoni tal-emendi l-posizzjoni kienet differenti fejn '… Jekk l-attur jagħżel il-mezz tal-ġurament, u l-konvenut ikun ħalef skont il-liġi, l-attur ma jkunx jista' jagħżel mezz ieħor, billi meta l-kreditur jitlob li jingħata lid-debitur il-ġurament, dan ifisser li hu qiegħed jirritjieni bħala ammissibli l-preskrizzjoni eċċepita u li ma kienx hemm sospensjoni jew interruzzjoni tagħha, u li jrid jipprova l-mezz estrem tad-dilazzjoni tal-ġurament. B'dan il-mezz huwa jkun qiegħed jirrimetti ruħu fil-kuxjenza tad-debitur.'

Illi għalhekk il-posizzjoni tad-debitur illum inbidlet radikalment stante li issa l-posizzjoni tiegħu fl-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni saret waħda attiva u dan fis-sens li huwa l-konvenut innifsu li minn jeddu u bil-ġurament tiegħu waqt il-kawża għandu jikkonferma li m'huwiex debitur.

*Fis-sentenza **P & S (C-4860) et -vs- Noel Zammit et** deċiża mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili nhar is-16 ta' Frar, 2018 ġie eżaminat fil-fond l-effetti tal-emendi fuq l-Artikolu 2160 u hekk ingħad:*

'…Li forsi ma fhemx il-Konvenut hu, li l-eċċezzjoni taħt artiklu 2156(f) u (d) tal-Kodiċi Ċivili ma tirnexxix għas-sempliċi raġuni li jkunu għaddew ħames snin. It-terminu imsemmi fir-rigward tal-artikli 2156(d) u (f) tal-Kodiċi Ċivili huwa biss wieħed u mhux l-uniku ingredjent biex tirnexxi din id-difiża. Dak li jiddisponi dan l-artiklu jrid ikun abbinat mal-ingredjent l-ieħor kumulattiv ta' natura proċedurali, li jikkommina l-artiklu 2160 (1) tal-Kodiċi Ċivili.

*20. Dan l-artiklu jistabilixxi, li min irid jipprevalixxi ruħu mill-benefiċċju ta' preskrizzjoni partikulari ossia brevi, għandu (i) **jixhed minn jeddu** u (2) jagħti l-ġurament waqt il-Kawża li **ma hux debitur**. L-anqas ma jista' jgħid li **ma jiftakarx li l-ħaġa ġiet imħallsa**, għaliex dan ix-xorta ta' ġurament huwa riservat għall-eredi tad-debitur tant li fit-test tal-liġi il-kliem użat huwa "ma jiftakrux" (ara Deċiżjoni fl-ismijiet Vincenzo Cauchi -vs- Giovanni Scerri tal-Qorti tal-Kummerċ, 28 ta' Ottubru 1955).*

21. Minkejja t-tibdil fil-liġi kif fuq ingħad, dawn iż-żewġ formuli ta' ġurament xorta baqgħu sagramentali, u kull devjazzjoni minnhom ma tiswiex ai fini ta' dawn ix-xorta ta' eċċezzjonijiet. Li tghid li d-dejn huwa preskritt, mingħajr ma tuża t-test li trid il-liġi, ma jiswiex biex tirnexxi din ix-xorta ta' eċċezzjoni. Ma hux kompitu tal-Konvenut li jasal għall-konklużjonijiet legali. Il-kompitu tiegħu hu li jimxi skont dak li jitlob l-artiklu imsemmi. …'."

Ta' interess f'dan ir-rigward id-deċiżjoni li ngħatat minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet **Ballut Blocks Services Limited vs Bonnici Bros. Construction (C-21406) et.**[15] fejn ġie trattat il-bdil fundamentali tal-ġurament deċiżorju, kif ġie emendat u kif spiċċat illum id-difiża tal-preskrizzjonijiet indikati.

Fl-isfond ta' dawn il-prinċipji ġurisprudenzjali jiġi sottolineat li sabiex tirnexxi l-eċċezzjoni in eżami kien jispetta lill-konvenut Alexander Valenzia li:

[15] 17 ta' Jannar, 2019

i) jixhed minn jeddu u

ii) jagħti l-ġurament waqt il-kawża li ma hux debitur.

Mill-provi mressqa l-Qorti tqis li dawn ir-rekwiżiti ġew sodisfatti.

Fl-affidavit tiegħu tal-15 ta' Diċembru 2021 il-konvenut Alexander Valenzia minn jeddu u bil-ġurament xehed li huwa mhuwhiex debitur ta' kwalunkwe ammont reklamat fil-kawża. Huwa spjega li sa qabel ma nbdew il-proċeduri ta' separazzjoni minn mal-konvenuta Ingrid Valenzia (fl-1 t'April 2009) huwa kien infurmat li d-dejn li kellhom mal-ġenituri ta' Ingrid Valenzia kien inħafer, l-istess bħalma kien ġara mal-aħwa l-oħra, u fil-fatt qatt ma ġie mitlub iħallas lura tali flejjes la verbalment u lanqas bil-miktub.

Pero' u kif ingħad fis-suespost, dan kollu ma jnaqqas xejn mid-dritt tal-attur li jressaq prova li kien hemm interruzzjoni jew rinunzja għall-preskrizzjoni.

Fis-suespost diġa' ntwera li ma kienx hemm interruzzjoni tal-preskrizzjoni.

Għal dik li hija rinunzja tal-preskrizzjoni jingħad fil-ġurisprudenza[16] li –

"Ġuridikament, il-Qrati tagħna dejjem sostnew lir-rinunzja għall-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni tavvera ruħha fejn "ikun ċar u konklussiv illi min qajjimha jkun b'att tiegħu u xort'oħra mmanifesta l-intenzjoni tiegħu li jabdika d-dritt tiegħu". (Vol. XXVIII p. 11 p. 333);

*"Rinunzja espressa għad-dritt hemm bżonn li tirriżulta minn espressjonijiet ċari u univoċi ……." (Vol. XXXIV p. 11 p. 646); "Rinunzji taċita ta' drittijiet ma jistgħux jiġu desunti ħlief minn ċirkostanzi tali li jippresupponu b'mod ċar u uniku l-abbandun tad-dritt" – "**Carmelo Galea vs Dottor Albert Camilleri noe**", App. Civ. 18 ta' Marzu 1977."*

[16] Penza Tarmac Ltd vs Zoqdi Hydro Rocks Construction Ltd suċċitata

Madankollu fil-każ odjern din il-prova tar-rinunzja baqgħet ma tressqitx. Għalkemm l-attur baqa' jinsisti li d-dejn in kwistjoni qatt ma kien maħfur, baqa' qatt ma ta spjegazzjoni kif matul is-snin il-konvenuti baqgħu qatt ma ġew interpellati għall-ħlas nonostante dak li kien jgħid il-ftehim tal-1995. U fuq kollox, ma tressqet ebda prova li turi li matul dawn is-snin il-konvenut Alexander Valenzia kien b'mod irrikonoxxa li għandu jħallas lura s-somma in kwistjoni.

Fiċ-ċirkostanzi l-eċċezzjoni hija ġustifikata.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi –

1. **Tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenut Alexander Valenzia dwar il-preskrizzjoni; u**

2. **Tiċħad it-talbiet tal-attur bl-ispejjeż kontra tiegħu.**

Onor. Dr. Miriam Hayman LL.D.
Imħallef

Victor Deguara
Dep. Reġ.